

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VIIe KAMER

A R R E S T

nr. 232.566 van 15 oktober 2015

in de zaak A. 213.067/VII-39.165.

In zake : 1. de VERENIGING VOOR KLASSIEKE HOMEOPATHIE -
 LIGA HOMEOPATHICA CLASSICA
 2. Sieglinde OLIVIERS
 3. de EUROPEAN CENTRAL COUNCIL OF HOMEOPATHS
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaten Jan Ghysels en Kris Wauters
 kantoor houdend te 1170 Brussel
 Terhulpsesseenweg 187
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

de BELGISCHE STAAT, vertegenwoordigd door
de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Emmanuel Jacobowitz en Anthony Poppe
kantoor houdend te 1160 Brussel
Tedescolaan 7
bij wie woonplaats wordt gekozen

Tussenkomen partij :
de BEROEPSVERENIGING UNIO HOMEOPATICA
BELGICA - HOMEOPATHISCHE NATIONALE
BEROEPSVERENIGING
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Christiaan Lesaffer
kantoor houdend te 2000 Antwerpen
Huidevettersstraat 22-24
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 11 juli 2014, strekt tot de
nietigverklaring van het koninklijk besluit van 26 maart 2014 betreffende de
uitoefening van de homeopathie.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verzoekende partijen hebben een toelichtende memorie ingediend.

De tussenkomende partij heeft een verzoekschrift tot tussenkomst ingediend. De tussenkomst is toegestaan bij beschikking van 3 november 2014. De tussenkomende partij heeft een memorie ingediend.

Auditeur Anja Somers heeft een verslag opgesteld.

De verzoekende partijen hebben een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend. De verwerende partij en de tussenkomende partij hebben een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 24 september 2015.

Kamervoorzitter Eric Brewaeys heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Ann-Sophie Vanwinsen, die loco advocaten Jan Ghysels en Kris Wauters verschijnt voor de verzoekende partijen, advocaat Anthony Poppe, die verschijnt voor de verwerende partij, en advocaat Christiaan Lesaffer, die verschijnt voor de tussenkomende partij, zijn gehoord.

Auditeur Anja Somers heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Het bestreden besluit werd genomen in uitvoering van de wet van 29 april 1999 betreffende de niet-conventionele praktijken inzake de geneeskunde, de artsenijsbereidkunde, de kinesitherapie, de verpleegkunde en de paramedische beroepen (hierna: wet van 29 april 1999). Het verscheen in het Belgisch Staatsblad van 12 mei 2014.

3.2. Overeenkomstig artikel 3 van dit besluit moet wie wenst geregistreerd te worden als homeopaat, houder zijn van een bijzondere beroepstitel van arts, tandarts, of van een beroepstitel van vroedvrouw en beschikken over een diploma homeopathie van universitair of hoger onderwijs dat een opleiding bekroont die beantwoordt aan de vereisten in artikel 4.

3.3. Artikel 8 van het bestreden besluit voorziet in overgangsmaatregelen voor de homeopaten die niet voldoen aan de voorwaarden van artikel 3.

3.4. Op 22 mei 2014 dienen onder meer de eerste verzoekende partij en tweede verzoekster een vordering in bij de Raad van State tot schorsing van de tenuitvoerlegging bij uiterst dringende noodzakelijkheid van het bestreden besluit. Deze vordering wordt bij arrest nr. 227.623 van 3 juni 2014 verworpen omdat de uiterst dringende noodzakelijkheid niet is aangetoond.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunten van de partijen

4. De tussenkomenende partij stelt dat de verzoekende partijen niet over het vereiste belang beschikken. De nietigverklaring van het bestreden besluit zou er volgens haar niet toe leiden dat tweede verzoekster en de leden van de eerste en de derde verzoekende partij die niet individueel als homeopaat mogen worden

geregistreerd daardoor wel geregistreerd kunnen worden of geacht kunnen worden hun activiteiten op legale wijze uit te oefenen.

Zij wijst er op dat homeopathie als vorm van geneeskunde valt onder het koninklijk besluit nr. 78 van 10 november 1967 betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen (hierna: koninklijk besluit nr. 78) en bij afwezigheid van uitvoeringsbesluiten van de wet van 29 april 1999 voorbehouden is en blijft aan artsen/tandartsen en vroedvrouwen binnen hun respectieve bevoegdheden op basis van het koninklijk besluit nr. 78.

Artikel 2, §§ 1 en 3, van dit koninklijk besluit stelt dat niemand de geneeskunde mag uitoefenen zonder in het bezit te zijn van het wettelijk diploma van doctor in de genees-, heel- en verloskunde of dat van licentiaat in de tandheelkunde. Het gewoonlijk verrichten door een persoon die deze diploma's niet heeft van elke handeling die tot doel heeft of wordt voorgesteld tot doel te hebben bij een menselijk wezen, hetzij het onderzoeken van de gezondheidstoestand, hetzij het opsporen van ziekten en gebrekkigheden, hetzij het stellen van de diagnose, het instellen of uitvoeren van een behandeling van een fysische of psychische, werkelijke of vermeende pathologische toestand, hetzij de inenting, wordt beschouwd als onwettige uitoefening van de geneeskunde.

Dit betekent volgens haar dat het koninklijk besluit nr. 78 onverkort van toepassing blijft op beoefenaars van niet-geregistreerde niet-conventionele praktijken die handelingen stellen die gekwalificeerd worden als deze bedoeld onder artikel 2, § 1, tweede lid, van het koninklijk besluit nr. 78.

De tussenkomende partij verwijst naar het arrest van de Raad van State nr. 227.623 van 3 juni 2014.

Dat de verzoekende partijen in abstracto belang kunnen hebben om een nieuwe juridische regulering na te streven van hun activiteiten die illegaal zijn, levert hen volgens de tussenkomende partij nog niet het vereiste belang op.

Ook na de annulatie van het bestreden besluit is de individuele registratie van personen die geen beroepstitel voeren op basis van het koninklijk besluit nr. 78 nog steeds niet mogelijk. Ongeacht of de wet van 29 april 1999 dergelijke registratie mogelijk zou maken blijven de bepalingen van het koninklijk besluit nr. 78 nog steeds van kracht zodat de niet-conventionele praktijken nog steeds zullen worden beschouwd als behorend tot de uitoefening van de geneeskunde.

5. In hun laatste memorie betogen de verzoekende partijen dat zij hun belang niet zelf hebben ingeperkt, en dat zij enkel hebben uiteengezet “wat onder meer hun doelstellingen zijn”, zonder dat deze uitputtend werden geformuleerd. Kort samengevat argumenteren zij dat het oordeel “als zouden verzoekende partijen niet over een wettig belang beschikken” naar recht faalt “nu dit oordeel de ratio legis van de wetgever die eertijds de [wet van 29 april 1999] heeft aangenomen, miskent”. Dit oordeel houdt volgens hen “daarenboven ook een wetenschappelijk oordeel in, zonder dat hiervoor de vereiste kennis voorhanden is”. Zij leiden hieruit af dat de procedure zich leent tot een deskundigenonderzoek, en stellen voor een college van twee deskundigen aan te stellen.

6. In haar laatste memorie stelt de verwerende partij dat zij zich wat de exceptie van onontvankelijkheid betreft naar de wijsheid van de Raad gedraagt.

7. De tussenkomende partij noemt in haar laatste memorie de vraag om aanstelling van deskundigen laattijdig en betwist voorts de redenen voor de aanstelling van deskundigen. In ondergeschikte orde vraagt zij dat het Federaal Kenniscentrum voor de Gezondheidszorg als deskundige wordt aangesteld.

Beoordeling

8. Artikel 19, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State bepaalt dat de beroepen tot nietigverklaring voor de afdeling bestuursrechtspraak kunnen worden gebracht door elke partij die doet blijken van een benadeling of een belang.

Uit de omschrijving van het belang in het verzoekschrift blijkt dat de eerste en de derde verzoekende partij, als erkende beroepsvereniging, en als Europese raad van verenigingen van homeopaten, hun belang afleiden uit het feit dat zij de belangen van de klassieke homeopaten wensen te verdedigen en zij erover willen waken dat niet alleen geneesheren homeopathie als niet-conventionele praktijk kunnen bedrijven maar ook de klassieke homeopaten die geen arts zijn, zoals tweede verzoekster.

De verzoekende partijen gaan er aldus van uit dat het beroep van homeopaat vóór de inwerkingtreding van het bestreden besluit wettig zonder artsendiploma mocht worden uitgeoefend. Zij betwisten in het verzoekschrift tot nietigverklaring dat zij als homeopaat geneeskunde beoefenen.

Een handeling behoort tot de uitoefening van de geneeskunde wanneer zij tot doel heeft of wordt voorgesteld tot doel te hebben, bij een menselijk wezen, onder meer, het onderzoeken van de gezondheidstoestand, het opsporen van ziekten en gebreken, het stellen van een diagnose of het instellen of uitvoeren van een behandeling van een fysieke of psychische, werkelijke of vermeende pathologische toestand, hetzij de inenting. Met de onwettige uitoefening van de geneeskunde wordt dan het verrichten van één of meer van die handelingen bedoeld zonder daarvoor het wettelijk vereiste diploma te hebben (Arbitragehof 12 november 1992, nr. 69/92, 5.B.5; Arbitragehof 15 juli 1998, nr. 83/98, B5.11; Grondwettelijk Hof 20 oktober 2009, nr. 165/2009, B.5; H. NYS, APR, Tw. Geneeskunde. Recht en medisch handelen, Gent Story-scientia, 2005, nr. 35).

De omschrijving van de handelingen die behoren tot de geneeskunde is dermate ruim dat ook de niet-conventionele praktijken hieronder vallen. De uitoefening van de homeopathie door een niet-arts werd reeds voor de inwerkingtreding van het bestreden besluit door de rechtspraak en de rechtsleer beschouwd als een onwettige uitoefening van de geneeskunde. De bewering van de verzoekende partijen dat de Raad van State zijn bevoegdheid te buiten gaat door na

te gaan of een bepaalde handeling beantwoordt aan een strafrechtelijke omschrijving miskent de realiteit. De Raad van State treedt hier immers niet op als strafrechter die nagaat of een bepaalde handeling beantwoordt aan een bepaalde strafrechtelijke omschrijving. Er wordt enkel rekening gehouden met de rechtspraak en rechtsleer waaruit blijkt dat de homeopathie beschouwd wordt als de uitoefening van geneeskunde en welke gevolgen dit met zich meebrengt. Het is niet aan de Raad van State maar wel aan de bevoegde overheid om terzake een beleidskeuze te maken (Antwerpen, 16 oktober 2003, RW, 2004-05, 67, noot C. DE ROY; Antwerpen, 16 februari 1998, T. Gez., 1999-00, 133, noot R. VERMEIREN; C. LEMMENS, oc; T. VANSWEEVELT en F. DEWALLENS, Handboek Gezondheidsrecht, Volume I, Zorgverleners: statuut en aansprakelijkheid, Antwerpen, Intersentia, 2014, 672).

De erkenning als beroepsorganisatie houdt, in tegenstelling tot wat de verzoekende partijen beweren, geen impliciete bevestiging in dat klassieke homeopaten in aanmerking kunnen komen als beoefenaars van een niet-conventionele praktijk. De erkenning van een beroepsvereniging staat los van de behandeling van patiënten.

De homeopaten voor wier belangen de eerste en derde verzoekende partij opkomen en tweede verzoekster oefenen de geneeskunde uit zonder te beschikken over een artsdiploma zoals vereist door artikel 2, § 1, van het koninklijk besluit nr. 78. De nietigverklaring van het bestreden besluit zou er niet toe leiden dat de homeopaten niet-artsen in aanmerking zouden komen voor een individuele registratie als homeopaat aangezien de uitoefening van de homeopathie door een niet-arts ook dan een onwettige uitoefening van de geneeskunde zou inhouden. Zelfs indien het bestreden besluit zou worden nietig verklaard, dan dient de Koning nog steeds rekening te houden met de bepalingen van het koninklijk besluit nr. 78.

Zoals uiteengezet werd in het arrest van de Raad van State nr. 227.623 van 3 juni 2014 waarbij de vordering tot schorsing van het bestreden

besluit wegens uiterst dringende noodzakelijkheid werd verworpen, heeft het feit dat bepaalde vormen van illegale uitoefening van de geneeskunde blijkbaar wel werden gedoogd niet tot gevolg dat de verzoekende partijen zich voor de Raad van State op deze illegale beroepsuitoefening kunnen beroepen.

De nietigverklaring van het bestreden besluit zou de verzoekende partijen niet het beoogde voordeel opleveren.

De verzoekende partijen tonen aldus niet aan dat zij over het vereiste belang beschikken. De opmerking in de laatste memorie van de verzoekende partijen dat hun verzoekschrift “nergens een rechtstreekse uiteenzetting over het belang” bevat en dat hun doelstellingen niet uitputtend waren geformuleerd, doet hieraan niets af.

Het beroep is niet ontvankelijk en er bestaat geen aanleiding tot het aanstellen van deskundigen.

BESLISSING

1. De Raad van State verworpt het beroep.

2. De verzoekende partijen worden verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 600 euro, elk voor een derde.

De tussenkommende partij wordt verwezen in de kosten van de tussenkomst, begroot op 150 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van vijftien oktober tweeduizend vijftien, door de Raad van State, VIIe kamer, samengesteld uit:

Eric Brewaeys,	kamervoorzitter,
Peter Sourbron,	staatsraad,
Patricia De Somere,	staatsraad,
bijgestaan door	
Bart Tettelin,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Bart Tettelin

Eric Brewaeys